

Visitaforedrag v/fungerende biskop Olav Rune Ertzeid, 1. mai 2022

Innledning

Endelig etter flere forsøk har vi hatt visitas i Fauske. To ganger tidligere har visitasen vært planlagt og utsatt, men nå har vi vært her.

Biskopen vil takke for gode, lærerike og inspirerende møter med ansatte, rådsmedlemmer, representanter for kommunen, ledelse og ansatte i Moment Salten, lærere og elever i klasse 9B på Vestmyra skole og mange enkeltpersoner og grupper som har vist at Fauske er et godt sted å være.

Visitasordningen er en gammel ordning som fortsatt har en viktig funksjon. Visitasordningen bidrar til å holde kirken i alle sine deler og organisatoriske ledd sammen.

Gjennom visitasdagene har vi fått et innblikk i deler av Fauske sitt liv. Fauske kommune er en sammensatt kommune med flere utfordringer, men det er mye god vilje til å bygge gode lokalsamfunn.

Takk for vennlighet og vilje til å dele spørsmål, utfordringer og gleder. Som fungerende biskop er jeg takknemlig for de gode møtene som har lært meg nytt om meg selv og om andre.

Med på visitasen har foruten biskopen vært rådgiver Anne Grethe Sivertsen, prost Gunnar Bråthen og kirkeverge Terje Skogvoll har også fulgt det aller meste av visitasen.

Sokneprestene Dirk Torsvik Gieselmann og Arnt Håkon Nordkil har også deltatt i møter der det har vært naturlig utfra deres oppgaveporteføljer.

Staben i Fauske har også samlet sett møtt biskopen med åpenhet og god tilrettelegging.

I dette visitaforedraget vil vi gå inn i noe av det vi har sett og opplevd. Dere vil også legge merke til at biskopen i foredraget legger inn enkelte utfordringer til videre refleksjon og arbeid.

Det godt tilrettelagte programmet har gitt oss en god mulighet til å se og oppleve viktige sider av kirkens måte å løse sitt oppdrag i Fauske.

Møte med Valnesfjord menighet

Valnesværingene er entusiastiske og glade i bygda si, ivrer for å bevare sitt særpreg. Bygda har tydelige sentrale institusjoner som det hegnes om. Kirka er en av disse. Der feires helligdager, høytidsdager og merkedager, og i

hverdagene er kirka i bruk som samlingsted for konfirmanter og Superklubben, som sammen med Speideren er menighetens tilbud til de yngste medlemmene. Vårt møte med menigheten under denne visitasen ble innledet med samtalegudstjeneste der de 8 konfirmantene i stor grad og i fin stil ledet gudstjenesten sammen med sokneprest Arnt Håkon og kantor Ralph Creedy. Valnesfjord spisskammerskor deltok også med fin a-capella sang. De er ofte bidragsytere med musikkinnslag i kirken. I tillegg til å ha egne konserter synger de der blant annet julaften, 17. mai og i konfirmasjonsgudstjenestene. Valnesfjord kirke er godt tatt vare på og vedlikeholdt, og biskop ser at orden og estetikk er godt ivaretatt både av kirkens ansatte ved kirketjener og dugnadsvillige menighetsmedlemmer. Kirkerommet byr på utfordringer med tanke på universell utforming, herunder også tilgang til koret. Biskop vil utfordre råd og kirkeverge til å se på hvordan disse utfordringene kan løses.

Biskopen var under visitasen invitert inn til menighetsrådsmøte rett i etterkant av samtalegudstjenesten. Her var temaene menighetens forestående arrangementer som dugnad, 17. mai-feiring og 50-årskonfirmanter. Så fulgte en lang og god samtale om menighetens gleder og utfordringer. Her gir menighetsrådet uttrykk for glede med arbeidet, de uttrykker stor tilfredshet med hvordan de ansatte løser oppgavene sine i møte med kirkens medlemmer i menigheten, også i samarbeid med kirkeverter og andre frivillige. Rådet er glade for å igjen kunne begynne å samle superklubben, som i praksis lenge har ligget nede grunnet pandemien.

Rådets store bekymring er den stadig synkende deltakelsen i gudstjenestefeiringen, og at det virker vanskelig å rekruttere mennesker inn i frivillighet. Rådet ønsker å knytte flere mennesker tettere inn til fellesskap i kirken. De opplever gudstjenestefeiring og det å ha oppgaver i menigheten som meningsfylt og gledelig og vil gjerne dele denne gleden med flere av bygdas beboere.

Menighet og stab blir av biskopen utfordret til å invitere nye enkeltpersoner, lag og foreninger med til gudstjenestefeiring. Han utfordrer stab og menighet til å innføre minisrtrant-tjeneste for menighetens konfirmanter. Slik kan de bli deltakere og i stor grad aktører i gudstjenestefeiringen. I den forbindelse kan en utfordre foreldre / foresatte til også å delta, for eksempel med å arrangere en enkel kirkekaffe i etterkant av slike gudstjenester.

Biskopen utfordrer også menigheten til å tenke gjennom om det kan la seg gjøre å legge gudstjenester til andre tidspunkt enn søndag kl 11. Kanskje kan noen av årsmarkeringene i trosopplæringsplanen forsøksvis legges til et slikt alternativt tidspunkt en hverdag, mulig også invitere til enkelt måltidsfelleskap eller annet sosialt samvær i den forbindelse.

I menighetsrådsmøtet kom det også opp ideer som å arrangere pilegrimsvandring langs ei historisk løype mellom Valnesfjord og Røsvik kirkested, og i den forbindelse knytte til seg ressurser fra Helsesportssenteret. Slik kan en til og med gjøre et slikt arrangement tilgjengelig for mennesker med bevegelsesutfordringer. Menighetsrådet vil også vurdere muligheten for å arrangere flere seniortreff.

Biskopen vil takke et varmt og engasjert menighetsråd for å være åpne for innspill og kreative og omsorgsfulle i måten de arbeider for å vekke og nære det kristelige livet i menigheten.

Møte med Sulitjelma menighet

Sulitjelma er bærer av en nasjonal historie som fortsatt preger deler av samfunnet i Sulis. På vårt besøk i Sulitjelma var vi heldige å få med oss Sanitetsforeningens lefsebasar før vi hadde møte med menighetsrådet og deltok på en salmekveld.

Menighetsrådet er svært opptatt av at kirken skal ta vare den historien som har formet samfunnet i Sulis. Det er et viktig arbeid og biskopen ser den store verdien i å vise nåtid og ettertid at samfunnet vårt har vært preget av store klasseskiller.

Den store utfordringen for Sulitjelma menighet handler om hvordan man kan få flere til å delta i gudstjenestene. Vi vil utfordre menighetsråd og ansatte i menigheten til å samtale om hvordan man kan involvere flere ulike frivillighetsgrupper i menighetsliv og gudstjenesteliv. Vi ser at enkelttiltak i trosopplæringen har stor oppslutning og det gir muligheter til rekruttering av foreldregruppene som frivillige.

Salmekvelden med solist Kjetil Hugaas var en god opplevelse og viste oss at sang og musikk er en viktig og god plattform for å virkeliggjøre kirken som møtested og ankerfestested.

Kantor Ralph har et samarbeid med skolen i Sulis om et større prosjekt som har kirken som arena. Kanskje kultur og kirke er en av de gode samarbeidsområdene som kan bidra positivt til å vitalisere menighetslivet i Sulitjelma? Vi vil også utfordre menighetsrådet i Sulitjelma til å ha en dialog med kirkevergen om ansvarsfordeling av oppgaver mellom menighetsråd og fellesråd.

Sulitjelma kirke er i seg selv et smykke og er godt vedlikeholdt med hensyn til ytre og indre vedlikehold. Det har vært en stor oppgradering av sakristiene. Biskopen legger også merke til at det er forbilledlig ryddig også i denne kirken og legger ansvaret for dette til kirketjeneren! Vi ser at det er en stor utfordring å legge til rette for universell utforming inne i selve kirkerommet inkludert tilgang til koret. Vi vil likevel utfordre fellesrådet til å se på hvilke muligheter som finnes.

Møte med Fauske menighet

Fauske menighet har mange ressurser. Det første som møtte biskopen på visitasen i Fauske var et formiddagstreff med en «armada» av frivillige. I overkant av 60 mennesker deltok på formiddagstreffet som fant sted på Menighetssenteret i Fauske. Formiddagstreffet er et viktig diakonalt menighetsbyggende prosjekt. Ofte blir også beboere fra Helsetunet kjørt til Menighetssenteret for å kunne delta. Det lot seg dessverre ikke gjøre denne gangen, men biskopen vil uttrykke stor takk for dette gode samarbeidet og store prosjektet.

Menighetssenteret inneholder i tillegg til kontorene gode og tjenlige møtelokaler som kan brukes i menighetsarbeid og som utleielokaler.

Menigheten er heldig som også har tilgang til disse lokalene.

I møtet med menighetsrådet ble hovedtemaet gudstjenesteoppslutning og hvordan gudstjenesten kan være et godt sted å være for alle som kommer. Det er en viktig samtale som biskopen utfordrer menighetsrådet og ansatte til å samtale mer om. Biskopen løftet også fram muligheten for å differensiere gudstjenestetilbudet slik at man med jevne mellomrom hadde kveldsbønn på en hverdag der det var mer tid til stille refleksjon.

Biskopen vil understreke at menigheten i Fauske består alle medlemmer av kirken fra de aller minste til de eldste. Gudstjenestene skal og må gjenspeile dette faktum.

Biskopen vil utfordre stab og råd til å tenke gjennom hvorvidt man kan endre litt på konfirmantplanen slik at konfirmantene kan delta i gudstjenesten som ministranter. Kateket og sokneprester sammen med menighetsrådene i alle sokn utfordres også til å tenke gjennom hvordan man best mulig kan gi et tilbud til ungdom etter konfirmasjonstiden.

Kirkemusikerne Lisa Ljønes og Ralph Edward Creedy utfordres også til å se etter hvilke muligheter som ligger i å samarbeide med kor i Valnesfjord og Fauske om forsangergrupper til gudstjenestene.

Biskopen la også merke til at selve kirkehuset i Fause er tatt godt vare på med hensyn til ytre og indre vedlikehold. Det er gjort mye godt arbeid av ansatte og frivillige og venner. Kirketjeneren holder også her kirken ryddig og imøtekommende.

Kontorvisitas

I forberedelsen til visitasen har prosten gjennomført en kontorvisitas. I rapporten etter denne kontorvisitasen konkluderer prosten med at kirkekontoret i Fauske driftes på en god og forsvarlig måte. Biskopen støtter denne konklusjonen.

Møte med stab

Staben i Fauske kirkelige fellesråd er en stab sammensatt av ulike, men komplementære kompetanser. Det er gode verdier som preger stabsfellesskapet. Både prestelinjen og fellesrådslinjen samarbeider godt for å virkeliggjøre det store prosjektet med å vise og å være «Ei åpen dør i Tro, Håp og Kjærlighet». Staben gir inntrykk av at det er et godt og trygt sted å tjenestegjøre. Stabsmiljøet gir muligheter for samtale rundt både uenigheter og enigheter. Kirkevergen, prostens og rådene er heldige med sine ansatte. Når det skal ansettes nye personer er det fortsatt viktig å se etter hvilke kompetanser man trenger og å søke etter nettopp det.

Møte med Galvano Tia / Moment Salten

Galvano Tia Fauske er en industri- og attføringsbedrift i utvikling og omstilling. Biskopen fikk under denne visitasen besøke et av datterselskapene, Galvano kompetanse, som i disse dager endrer navn til Moment Salten. Bedriften eies av Nordland fylkeskommune og Fauske kommune, har for tiden 31 ansatte med

ulik kompetanse.

Moment Salten har som fokus å bidra til at den enkelte klient skal finne sine sterke sider, øke sin kompetanse, få tro på egne muligheter og arbeidsevne. Gjennom nære og trygge menneskemøter arbeider Moment Salten for å motivere og dyktiggjøre mennesker til igjen å delta i arbeids- og samfunnsliv. Daglig leder Hans Austad fortalte engasjert og inspirerende om hvordan mennesker med tunge historier, helseutfordringer av både fysisk og psykisk art kan få tilbake håp og fremtid. Hans Austads og Moment Saltens hovedfilosofi er enkel. Det er bruk for alle. Han fortalte også stolt og glad om gode resultater i form av mennesker som har fått utdanning og nå er i fast jobb.

Til slutt tok Hans Austad oss med til Huset i svingen, en bruktbbutikk som er mer enn en butikk. Her er mennesker i arbeidspraksis og får utfordringer tilpasset behov og evne, og lærer at alle trengs. Kirken ved sokneprest Arnt Håkon er jevnlig innom som en aktiv og velkommen medarbeider i butikken, og bidrar både med praktisk arbeid og som en lyttende og uavhengig samtalepartner for de som arbeider her. På Huset i svingen får mennesker nye sjanser, og erfarer omsorg, respekt og inkludering.

Biskopens hovedinntrykk etter møtet med Moment Salten er for det første dyp respekt for virksomhetens verdisyn og kompetanse med å styrke og gi håp til alle slags mennesker, særlig de som har hatt vanskelige tider. Videre observerer han at verdiene i Moment Salten jobber etter i stor grad er sammenfallende med kirkens Strategier og visjoner er enkle å gjensidig kjenne seg igjen i. Biskopen oppmuntrer til fortsatt kontakt mellom kirka på Fauske og Moment Salten, og etter dette møtet ser det ut til at alt ligger til rette for at det skal skje.

Møte med kommunen

Vi har hatt gleden av å ha 2 gode møter med Fauske kommune. Det første møtet var med ordfører, kommunedirektør og etatsledere og flere av kommunens sentrale politikere. Det var et godt møte der vi hadde en god dialog om utfordringer og muligheter i forhold til samarbeid mellom kommune og kirke. Vi ønsker å stå sammen med kommunens ledelse og ansatte i å bygge gode fellesskap i hele kommunen. Fra kirkens side opplevde vi dette møtet som svært konstruktivt.

Det var også lagt til rett for et møte med ledelsen i helsesektoren i Fauske kommune. Vi er imponert over det gode arbeidet og det klinisk-etiske arbeidet som helsearbeiderne står i. Det er etablert gode rutiner for et godt og tillitsbasert samarbeid mellom den lokale kirken og helsesektoren i Fauske kommune.

Takk for gode møter!

I samtalene kom vi med noen innspill til mulige forbedringsområder.

Kirkevergen i Fauske kirkelige fellesråd minnet om at fellesrådet ikke hadde fått investeringsmidler på ganske mange år og minnte kommunens ledelse på at de ikke måtte glemme dette.

Vi vil også utfordre kommunens kulturskole og kirkemusikerne til å utvikle bruken av kirken som arena for elever fra kulturskolen.

Vi ser at det er lagt til rette for mange gode samarbeidsarenaer mellom den lokale sokneprest, diakonimedarbeider og kommunens helsesektor som kristeam, klinisk-etisk arbeid, andakter og informasjon om samtalemuligheter.

Vi vil også utfordre soknepresten i Fauske til å bistå helsesektoren med en «Førstehjelpspakke» for helsearbeidere med hensyn til åndelig omsorg for beboere. Videre vil vi utfordre til et økt samarbeid med kommunen for å bedre kunne møte åndelige behov for mennesker med utviklingshemninger.

Kanskje det også er mulig å få til et samarbeid med kommunen eller andre for å legge til rette for streaming av enkelte gudstjenester fra kirken til Helsetunet?

Sluttord

Igjen vil vi takke for gode dager i Fauske, takk for god tilrettelegging og stor gjestfrihet.

Kirken er en viktig aktør i lokalsamfunnet. Kirken er en arena for kulturformidling og kirken forteller en historie om Norge, om Nordland og om Fauske. Kirken i Norge har et samfunnsansvar og den har fått oppgaver på vegne av storsamfunnet.

Som biskop vil jeg i tillegg minne om at kirken er mer enn det. Den lokale kirken i Fauske, Sulitjelma og Valnesfjord er en del av den verdensvide kirke. Derfor ligger det også på oss et ansvar for våre søsken i andre deler av verden. Derfor er det fint å se at det er Misjonsavtaler og et «grønt medansvar» i menighetene.

Kirken er også mer enn kirkebygningene, kirken er et nådested, et sted der folk som oss kan finne rom for sine liv, kan finne mening i livet, kan se at de er elsket av Gud.

Kirken er det hjemmet hvor vi kan kjenne oss trygge, elsket og utfordret. Der møter vi folk av ulik art, noen med høy lyd og noen med lyddemper, men vi møtes også av Gud vår gode far og mor. Vi møtes som Guds barn, som hverandres søsken.

Fauske 1. mai 2022

Olav Rune Ertzeid
Fungerende biskop